

Factoren van invloed op de communicatieve redzaamheid van kinderen met TOS.

Ingrid Singer en Ingrid Wissenburg

ingrid.singer@hu.nl

22-03-2019

KENNISCENTRUM
GEZOND EN DUURZAAM LEVEN

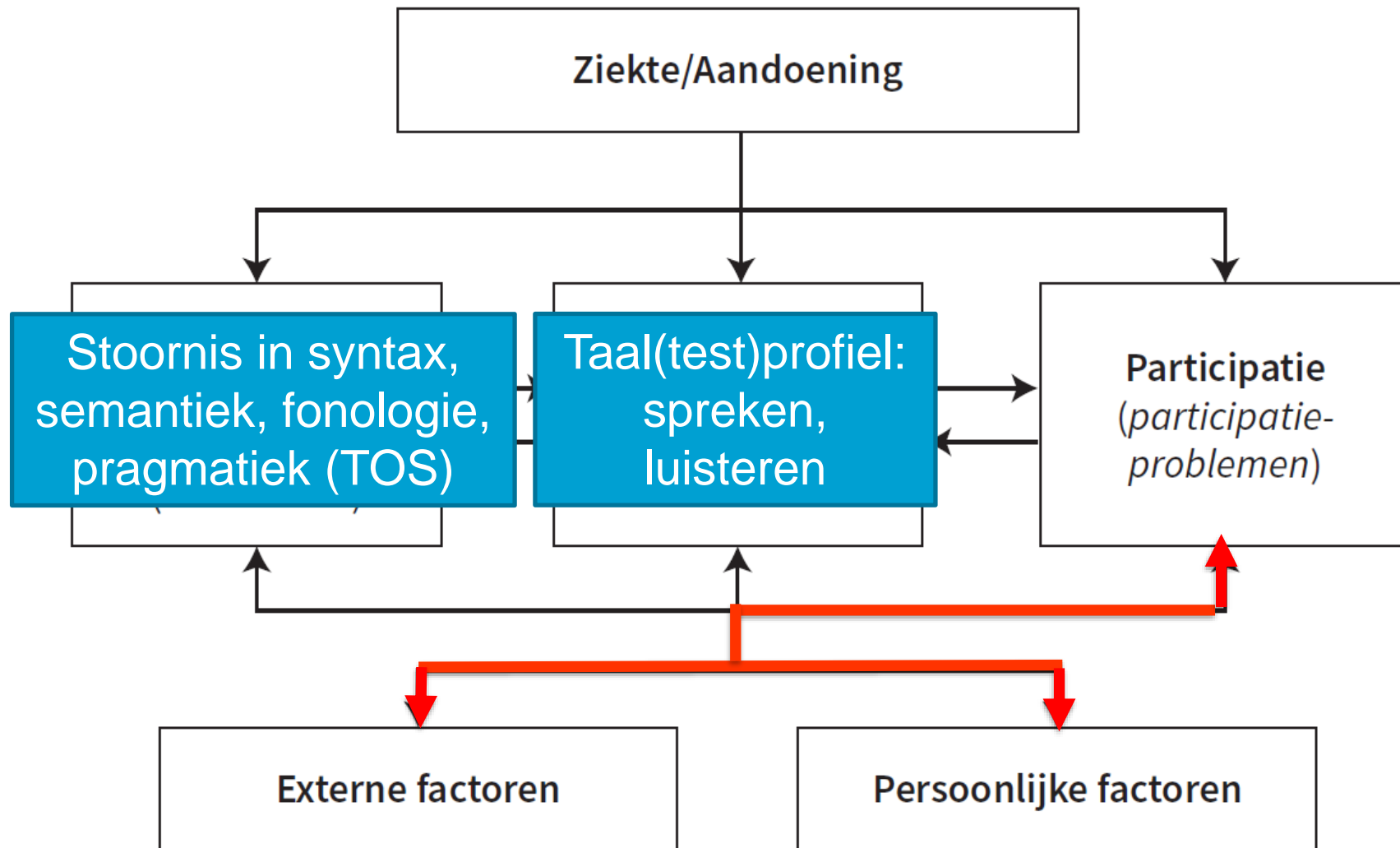
Communicatieve redzaamheid:

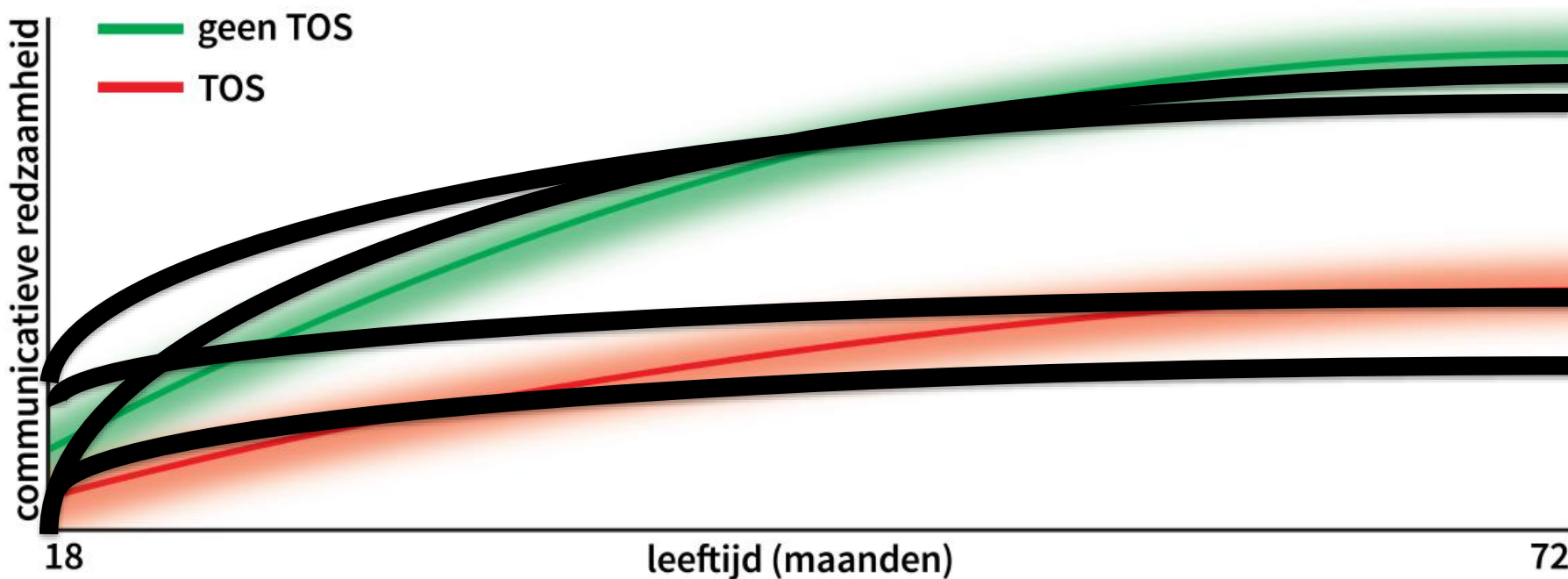
“begrijpen en begrepen worden in een sociale context door gebruik van verbale en non-verbale communicatieve vaardigheden”

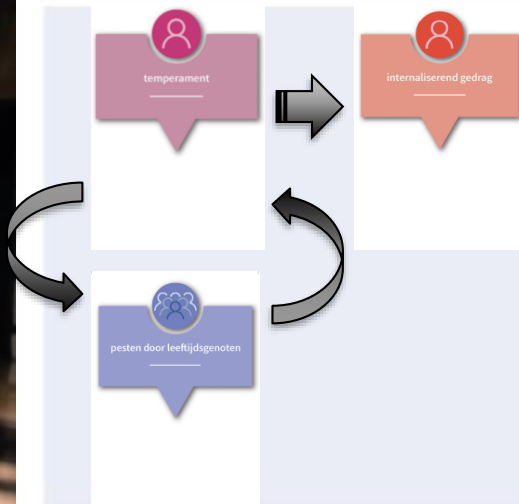
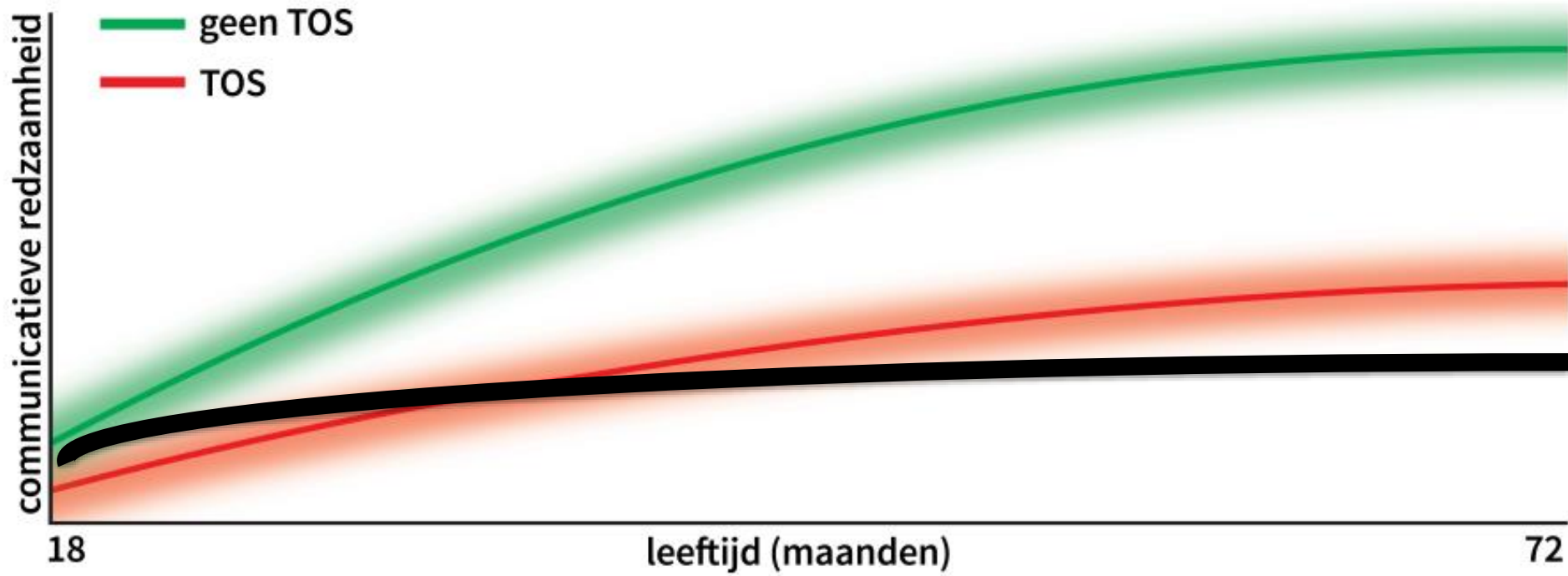
Tom (4;5 jaar)	Timo (4;6 jaar)
PIQ: 93	PIQ: 92
CELF Kernscore: 56	CELF Kernscore: 56
RTI: 61	RTI: 62
ETI: 58	ETI: 57
TII: 66	TII: 65
TVI: 58	TVI: 59
Tom is een actieve jongen, die graag contact maakt met andere kinderen en volwassenen. Hij loopt vaak vast in de mondelinge communicatie en gebruikt dan zijn mimiek en lichaamshouding om duidelijk te maken wat hij bedoelt, of hij neemt de ander mee om het te laten zien. Als Tom een vraag of opdracht niet begrijpt, doet hij iets waarvan hij denkt dat het de bedoeling is en houdt daarbij de reactie van zijn gesprekspartner in de gaten.	Timo is zowel in de klas als thuis nogal teruggetrokken en stil. Hij praat liever niet met onbekenden, en tegen bekenden houdt hij zijn uitingen summier. Hij speelt vaak alleen en lijkt dan verzonken in zijn eigen wereldje. Wanneer hij een vraag of opdracht niet begrijpt, stagneert hij. Pas wanneer zijn ouders of juf het initiatief neemt om nogmaals in kleine deelstappen uit te leggen wat de bedoeling is, komt Timo in actie.

Wat beïnvloedt communicatieve redzaamheid?

Ontwikkeling communicatieve redzaamheid

Casus uitwerken

Werk casus uit (30 minuten)

- Kies factoren die ontwikkeling casus verklaren
- Geef eventueel toelichting en verbanden aan
- Factoren mogen in tijd geplaatst
- Teken in grafiek verloop CR van begin naar eindpunt

Presenteer casus (3 minuten per groep)

- Welke factoren hebben tot ontwikkeling geleid?

Discussie (3 minuten per casus)

- Andere disciplines betrekken?

Casus Finn

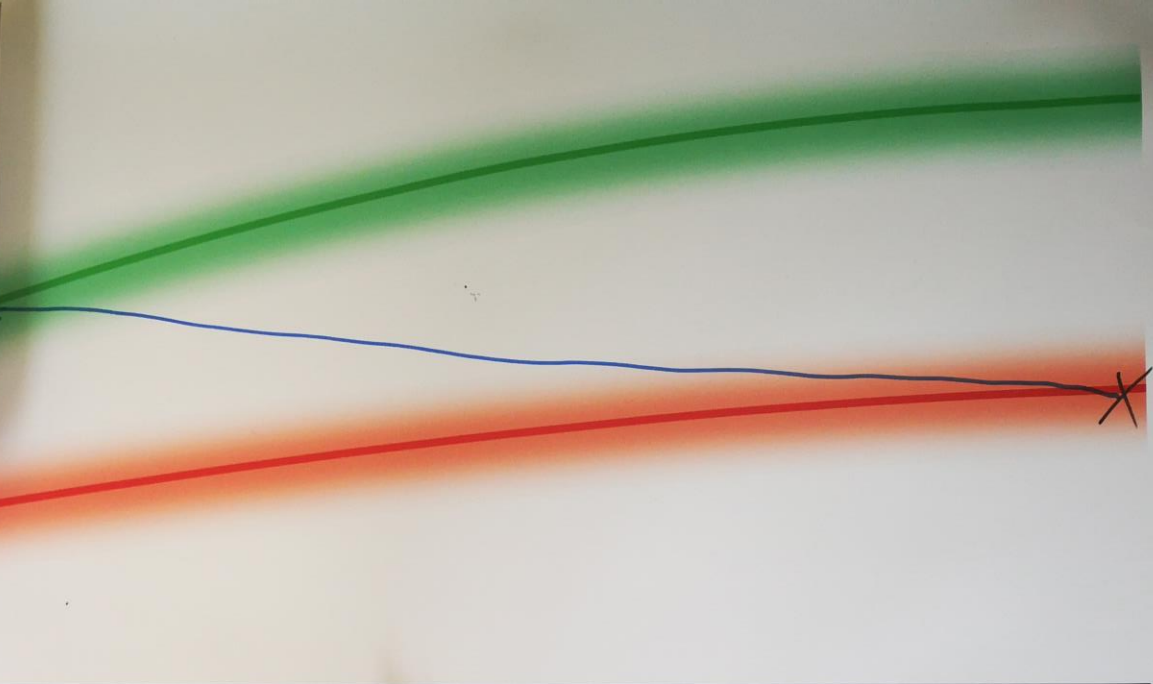
Goede communicatieve redzaamheid bij 18 maanden, maar zwak op leeftijd 6 jaar

Diagnose TOS op 3-jarige leeftijd

Finn

Finn, 2 jaar, is een 'late talker'. Zijn eerste woordjes kwamen met 18 maanden, hij maakt nog geen meerwoorduitingen. Er is een verhoogd risico op TOS. Vader heeft lang logopedie gehad wegens een vertraagde taalontwikkeling. Vader werkt full-time, Moeder werkt sinds de geboorte van Finn nog 20 uur. Finn is hun eerste kind. Na de geboorte van Finn is het gezin verhuisd vanuit een studio de binnenstad naar een ruimere Vinexwoning.

— geen TOS
— TOS

18

leeftijd (maanden)

72

Casus Lars

Lars

Lars, 2 jaar, is een 'late talker'. Zijn eerste woordjes kwamen met 18 maanden, hij maakt nog geen meerwoorduitingen. Lars is het tweede kind in het gezin. Er is een verhoogd risico op TOS: Lars' oudere broer heeft het ook. De ouders werken allebei full time en grootouders wonen om de hoek, in hetzelfde dorp.

- Zwakke communicatieve redzaamheid bij 18 maanden, maar goed op leeftijd 6 jaar
- Diagnose TOS op 3-jarige leeftijd

adzaamheid

— geen TOS
— TOS

matuur

CO
18

school
regulier!

super logop.

diagnose TOS

verreche

andere kinderen

leeftijd (maanden)
3;0

72
6;0

Lars

Lars, 2 jaar, is een 'late talker'. Zijn eerste woordjes kwamen met 18 maanden, hij maakt nog geen meerzuidingen. Lars is het tweede kind in het gezin. Er is een verhoogd risico op TOS: Lars' oudere broer heeft het ook. De ouders werken allebei full time en grootouders wonen om de hoek, in hetzelfde dorp.

netwerk ouders

extraversie ouders

sensitiviteit ouders

intelligentie ouders

temperament

extraversie

zelfinzicht

intelligent
± 110 IQ

nieuwsgierigheid

sociale vaardigheden

Casus Lizzy

Lizzy

Lizzy, 2 jaar, is een 'late talker'. Haar eerste woordjes kwamen met 18 maanden.

Ze maakt nog geen meerwoorduitingen. Lizzy is de enige dochter van een 19-jarige moeder.

Moeder heeft momenteel geen werk en is net verhuisd naar een huurwoning in een nieuwe stad.

Ze heeft door gebeurtenissen in het verleden geen contact meer met haar familie en vriendinnen van vroeger.

- Goede communicatieve redzaamheid bij 18 maanden en nog steeds goed op leeftijd 6 jaar
- Diagnose TOS op 3-jarige leeftijd

communicatieve redzaamheid

— geen TOS
— TOS

18

24

29

leeftijd (maanden)

40

51

51

62

72

Lizzy

Lizzy, 2 jaar, is een 'late talker'. Haar eerste woordje kwam met 18 maanden. Ze maakt nog geen meewoordjes. Lizzy is dochter van een 19-jarige moeder. Moeder heeft momenteel geen werk en is niet naar een huurwoning in een nieuw dorp. Ze heeft door gebeurtenissen in het verleden geen meer met haar familie en vrienden van vroeger.

stress bij ouders

comorbiditeit
geen

buurvrouw en buurman passen op

zorgfinanciering

logopedie

temperament

emotieregulatie

taalvaardige vriendjes

betrokkenheid ouders

moedervriendelijkheid ouders

stabiële ouders

school

school

super leerkracht AB

X

b

X

c

d

Casus Omar

- Zwakke communicatieve redzaamheid bij 18 maanden en nog steeds zwak op leeftijd 6 jaar
- Diagnose TOS op 3-jarige leeftijd

Omar

Omar, 2 jaar, is een 'late talker'.

Zijn eerste woordjes kwamen met 18 maanden, hij maakt nog geen meerwoorduitingen.

Dit geldt zowel voor het Nederlands als het Turks.

Omar is een nakomertje. Hij is de jongste van vijf kinderen, waarvan de oudste nu 21 is.

Zijn broers en zussen spreken Nederlands met Omar.

Zijn ouders spreken afwisselend Turks en Nederlands.

Vader spreekt dit redelijk, moeder niet zo goed.

Vader werkt full-time in zijn eigen zaak. Moeder zorgt voor de kinderen. Het gezin woont boven de zaak.

heid
TOS
eigenschap
logopedie
NEW BABY!
diagnose TOS

— geen TOS
— TOS

Ontkennig
o.b.v.
Cul tuur

- innerlijke spraak
- auditief geheugen
- werkgeheugen
- diagnose TOS

- plannen en prioriteren
- sociale vaardigheden

IB

18

d (maanden)

72

Omar

Omar, 2 Jaar, is een 'late talker'. Zijn eerste woordjes kwamen met 18 maanden, hij maakt nog geen meewoordklingen. Dit geldt zowel voor het Nederlands als het Turks. Dit geldt voor de jongste van vijf kinderen, waarvan de oudste nu 21 is. Zijn broers en zussen spreken Nederlands met Omar. Zijn ouders spreken afwisselend Turks en Nederlands. Zijn ouders spreken redelijk, moeder niet zo goed. Vader spreekt full-time in zijn eigen taal. Moeder zorgt voor de kinderen. Het gezin woont boven de zaak.

- oppleidingsniveau ouders
- vrije tijd ouders
- stress bij ouders
- gevoelens bij ouders

- betrokkenheid ouders
- opvoedvaardigheden ouders

- internaliserend gedrag

School
4 jr.

6 jr.